

23.2.2026

Lausuntomme U 74/2025

Lääketeollisuus ry asiantuntijalausunto

Lääketeollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto talousvaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle koskien komission ehdotusta perustaa Eurooppaan kilpailukykyrahasto (U 74/2025).

Komission ehdotus perustaa Euroopan kilpailukykyrahasto on kannatettava. Useat eri selvitykset ovat osoittaneet Euroopan jäävän muita markkina-alueita jälkeen ja toimet, joilla tuetaan yrityksiä sekä korkeakouluja ja tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatioita on Euroopan kilpailukyvyn kannalta välttämättömiä. Monella toimialalla yritysten investointien painopiste on siirtynyt USA:han ja Aasiaan.

Kilpailukykyrahasto on investointi tulevaan kasvuun. Kilpailukykyä ei voi vahvistaa enää pienillä tai kosmeettisilla toimilla. EU-alueelta vaaditaan rohkeutta investoida ja panostaa strategisiksi tunnistettuihin teollisuuden aloihin. Lisäksi jäsenmailta vaaditaan sinnikkyyttä ja kykyä luottaa siihen, että nyt valitut toimet luovat paremmat edellytykset tulevaisuuden kasvulle.

Lääketeollisuus ry pitää keskeisenä, että terveysala on nostettu yhdeksi teollisuuspoliittiseksi osa-alueeksi, ja jonka kilpailukykyyn komissio on kiinnittänyt huomiota. EU-rahastojen yhdistäminen, vahvempi koordinaatio ja yksinkertaistaminen tukee yrityksiä ja luo paremmat edellytykset hyödyntää EU-rahoitusta ja vauhdittaa kehityshankkeita sekä innovaatiotoimintaa. Vahva kilpailukyky on pohja strategiselle autonomialle.

Lääketeollisuus ry ei katso komission ehdottamaa rahoitusmäärää liian suureksi. Kyse on EU-alueen kilpailukyvyn vahvistamisesta ja investoinnista strategisiin toimialoihin. EU:n kilpailukykyä tulee vahvistaa ja rahoitusta ohjata niille toimialoille, jotka investoivat ja kehittävät yhteiskunnalle merkittäviä innovaatioita. Lääketeollisuus on yksi näistä toimialoista. Valtioneuvoston tapaan myös Lääketeollisuus ry pitää tärkeänä, että laatu on keskeinen kriteeri rahoituspäätöksissä.

Valtioneuvoston huomio lääketeollisuuden kilpailukyvyn vahvistamisesta on tärkeä. Puolet lääketeollisuuden investoinneista tulee tutkimuksesta ja Euroopan kilpailukyvyn kannalta digitalisaatio ja datan täysimääräinen hyödyntäminen on keskeistä. Vahva tutkimus tuo tyypillisesti investointeja myös tuotantoon.

Komission tavoitteena on varmistaa innovatiivisten ja turvallisten tuotteiden saatavuus ja kohtuuhintaisuus. Jokaisen lääkehoidon teho ja turvallisuus on osoitettava kliinisin tutkimuksin ja tarkasti säädellyllä tavalla. Yhden lääkehoidon tutkimus ja tuotekehityskustannus voi nousta jopa 2–3 miljardiin euroon ja tutkimustyö vie keskimäärin 10–15 vuotta. Lääkehoitojen kehittämistyö sisältää yrityksille mittavat riskit, vain yksi kymmenestä molekyylideasta päättyy hoidoksi potilaille. Onnistuneet hankkeet joutuvat rahoittamaan epäonnistuneet hankkeet, ala investoi mittavasti liikevaihdosta T&K-toimintaan.

Yhteiskunnan vaatimus uusien terveysteknologioiden kohtuuhintaisuudesta on tärkeä, mutta samalla on otettava huomioon toimialan erityisen kovat riskit ja pitkä tuotekehitys. Ilman yritysten riskinottoa ei uusia hoitoja saada potilaille. Kilpailukykyisen EU:n tulee osoittaa innovaatiomyönteisyyttä ja kykyä ottaa uudet hoidot sujuvasti käyttöön. Yritykset investoivat innovaatiomyönteisille markkina-alueille ja maihin, joissa hoidot ovat myös käytössä.

Muuttunut geopolitiittinen tilanne ja USA:n hallinnon viimeaikaiset toimet uhkaavat heikentää EU:n kilpailukykyä entisestään. USA:n politiikka luo ennakoimattomuutta yrityksille, mutta samalla se on tuonut entistä vahvemmin esiin Euroopan heikentyneen kilpailukyvyn. Seurauksena voi olla kaventuva lääkevalikoima. Lääkeyritykset miettivät entistä tarkemmin, mitä innovaatioita jatkossa Eurooppaan tuodaan. Muutoksesta kärsivät etulinjassa pienet maat

sekä maat, jotka eivät osoittaudu innovaatiomyönteisiksi. Riskit ovat erityisen isot suomenkaltaisille pienille jäsenmaille, joissa uudet hoidot otetaan keskimääräistä hitaammin käyttöön.

Jos lääkeyritykset tuovat yhä hitaammin uusia lääkehoitoja EU-markkinoille, eurooppalaiset potilaat joutuvat eriarvoiseen asemaan mutta seuraukset näkyisivät myös EU:n kokonaisturvallisuudessa. EU on panostanut viime vuosina mittavasti vahvistaakseen strategista autonomiaa ja kriisinsietokykyä. Lääkkeet ovat keskeinen osa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta. Kaventuva lääkevalikoima ei tukisi EU:n tavoitteita ja johtaisi tutkimustoiminnan laskuun ja ennen pitkää seuraukset näkyisivät myös tuotannossa. Lääkeyritysten tuotantotoiminta päättyy yleensä maihin, joissa on vahva TKI-toiminta.

Kaikki toimet, joilla kilpailukykyä ja TKI-toimintaa tuetaan, ovat tärkeä viesti mittavasti investoivalle lääketeollisuudelle. EU:n kilpailukykyrahasto on panostus strategiisiin toimialoihin ja yrityksiin, jotka voivat tuoda kasvua EU-alueelle.

Lääketeollisuus investoi Euroopassa tehtävään tutkimukseen ja tuotekehitykseen yli 55 miljardia euroa vuonna 2024. Sen lisäksi ala investoi Euroopan tuotantoon ja ala tuotti vahvan, 220 miljardin euron positiivisen kauppataaseen. Ala työllistää suoraan noin 900 000 korkeasti koulutettua työntekijää ja välillisesti yli 2 miljoonaa henkilöä Euroopassa.

Lääketeollisuus on keskeinen, talouskasvua ja investointeja tuova teollisuudenala ja alan merkitys on tunnistettu Suomessakin. Suomella on hyvät edellytykset kasvattaa osuuttaan alan investoinneista, jos toimintaympäristöä kehitetään suotuisalla tavalla ja uudet hoidot otetaan sujuvasti käyttöön.

Suomessa toimivat lääkeyritykset ovat luvanneet kaksinkertaistaa kokonaisinvestoinnit vuoteen 2030 mennessä. Investointien kasvu edellyttää, että Eurooppa pysyy kilpailukykyisenä ja suomalaista toimintaympäristöä kehitetään innovaatiomyönteiseen suuntaan.

Kunnioittaen,

Anne-Mari Virolainen

Lääketeollisuus ry
toimitusjohtaja
Puh. 050 512 1941
anne-mari.virolainen@laaketeollisuus.fi